

ISSN 0134-2266

TRÄHIEKE

1979

NR. 3

KIRI

Eelmisel vahetunnil andis tähejuht Ivi Aivarile kirja. Ümbrikule oli trükitähtedega kirjutatud: **KOMANDÖR AIVARILE.**

Kiri oli Aivari vanalt healt tuttavalt Pruunmõmmikult. Pruunmõmmik oli Aivari lasteaias mänguasjade kuningas, temaga lubas kasvataja ainult preemiaks mängida nendel, kes õige tublid olid.

KALLIS AIVAR!

MUL ON PALJU MURESID. PRÄÄKSPART KAOTAS SABA ÄRA! KRAANAL POLE ENAM NOKKA JA SINISEL VEOAUTOL ROOLI. TRAKTOR ON ÜHE RATTAGA. NUKUPLIKADE RIIDED MÄÄRDUNUD.

TULE SÖBRALE APPI!

PRUUNMÕMMIK

Alvar mõtles pisut. Kiri oli temale kui tähekesse komandöridele. Peab ühiselt vaatama. Pealegi tunnevad Hele ja Tiit ka Pruunmõmmikut, nemad käisid Aivariga samas lasteaias.

Pärast tunde peeti kolmanda tähekesse kiirkoondus.

«Lähme juba homme, ja kõik koos,» otsustati.

Kui nad viiekesi lasteaeda ilmusid, kõigil kenad koolivormid seljas, tähekesed rinnal helkimas, oli neid uhke vaadata küll. Mudilased ütlesid aupaklikult: «TE-R-E-E!» Mõni tegi kraapsu kah.

Pruunmõmmiku murelapsed — sabata part, nokata kraana ja teised — olid kõik saalinurgas ootamas.

Aivari täheke liimis, värvis, kopsis ja õmbles seal mitu õhtupoolikut.

Kui nad viimast korda minemas olid, pakkus Ivi end kaasa:

«Tulen vaatan, mis te teinud olete.»

Muidugi olid kõik rõõmuga nõus.

Kasvatajad kutsusid kõik suuremad lapsed saali. Pruunmõmmik istus ka seal.

«Ole hea, kõik on korras,» ütles Aivar Pruunmõmmikule ja pistis talle papist lõigatud tähekesse käpa alla. «Kui sul meid vaja läheb, toimeta täheke kooli,» lisis komandör tasakesi.

Mudilased plaksutasid heameelest ja hakkasid kohe mängima.

Koduteel olid kõik oktoobrilapsed kobaras Ivi ümber. Ivi rääkis midagi väga tähtsat: «Varsti saate te pioneerideks. Töö lasteaias oli teile esimene pioneeriülesanne meie rühma poolt. Täitsite päris hästi!»

Vaat seda poleks nad küll arvanud! Pioneeriülesanne!

*

Hiljem jutustas Ivi veel, et pioneeridel on kogu aeg ülesandeid. Üks on rühmanõukogu liige, teine oktoobrilaste juht, kolmas salgajuht. Need ülesanded antakse pikemaks ajaks, veerandiks või koguni terveks kooliaastaks. Teinekord jälle on ülesanne väiksem: mõni näitus üles panna, külaline koondusele kutsuda, saal kaunistada. Ülesande täitmisest tuleb alati teatada.

Aivar jäi seisma, tõmbas selja hästi sirgeks ja kandis kohe siinsamas tänaval naerul näoga ette: «Seltsimees tähejuht! Kolmas täheke täitis esimese pioneeriülesande!»

«Tubli!» ütles Ivi.

JUTA RENZER

KUI PIKK ON SINU PÄEV?

Kord, kui Viljandi 5. Keskkooli Ila klassi laulmistunnis jälle mõistatusmängu mängiti, ei tundnud keegi ära klaveripala, mille esitas Jana Allik. Isegi õpetaja oli kimbatuses. Kõik ootasid põnevusega, millal Jana õige vastuse ütleb.

«Loo pealkiri on «Sügisõhtu»,» avaldas Jana pool saladust. Ikka ei osanud keegi autorit nimetada. «Ma tegin selle ise,» lõpetas Jana uudishimuliku ootamise.

Peale «Sügisõhtu» on veel «Elevant» ja «Lumehelbekeste valss». Neid kolme klaveripala võib leida Jana koolivihikust. Kus on Jana nii palju muusikat õppinud, et oskab mõeldud viisi noodihoontele kirjutada? Eks ikka Viljandi Laste Muusikakooli klaveriklassis ja oma koolis. Ila on muusika eriklass ja nädala tunniplaani mahub viis laulmistundi. Kas selle klassi õpilastest tulevad heliloojad? Seda ei tea, kuid rõõmsad lauluinimesed saavad neist kindlasti.

Kas Jana kogu vaba aeg kuulub muusikaharras-

tusele? Ei, hoopiski mitte. Jana harjutab klaverit iga päev küll neli tundi. Ikka pool tundi korraga ja siis peab vähe vahet. Muidu väsivad sõrmed ära. Ometigi mahub päeva sisse veel palju muudki. Kord nädalas käib Jana peotantsuringis. Ta on täheke «Buratino» komandör ning koos oma abi Helega hoolitseb ka päevikutäitmise eest. Õhtuti meeldib Janale raamatuid lugeda või televiisorit vaadata. Ja ega nukkegi või kapi otsa tolmuma jätta, peab ka neid löbustama.

Nüüd võib jääda mulje, et Jana on koolitöö päris unarusse jätnud. Neli tundi klaverimängu, pisut aega raamatule, nukkudele, ja ongi magamisae käes. Ometigi on Jana tunnistusel senini ainult viied olnud. Õpilaspäevikuski pole ühtegi nelja. Vihikusse ikka mõni neli lipsab, aga siit kaugeemale nad ei pääse. Viiest ja neljast madalamat hinnet pole Jana saanud. «Kui kaua Jana õpib?» tahate nüüd küsida.

«Esimeses klassis kulus mul koduste ülesannete

Lumehelbekeste valss.

peale terve tund. Ema ütles, et pean hakkama kiiremini õppima, muidu ei saagi õues olla. Nüüd teen kõigepealt kirjalikud tööd valmis. Kui tunnis hästi tähele panna, ei võta suulised ülesanded kuigi palju aega,» jutustas Jana.

«Kes palju teeb, see palju jõuab,» öeldakse. See lause sobib hästi Jana iseloomustamiseks. Sest tema päev on sama pikk kui teiegi oma.

VIIVI VARIKSAAR

Vanaemale

«MA ARMASTAN TEID MÖLEMAID,
EHK EMA ONGI KALLIM...
TEIL KUMMALGI ON TUME JUUS.
NÄE, SUL ON SELLES HALLI!
ON MULLE HELLAD TEIE KÄED,
SA ISE SEDA TEAD JA NÄED.
KUI EMA TULEKS VAREM,
MEIL OLEKS VEELGI PAREM.
ON EMA PÕSED SILEDAD,
HULK KURDE SINU PALGEL.
MA SOOVIN ÖHTUTUNNIKS SIND
JA EMA PÄEVAVALGEL.
NÄEN EMA SILMI SELGEMALT.
SA IKKA PRILLE KANNAD,
NEID ALAILMA VAHETAD
JA MULLE HOIDA ANNAD.
EHK IMEPRILLID ON SUL NEED!
SA SALAPÄRAST NÄGU TEED
JA MULLE NÜÜD EI VASTA...
MIND VÕIKSID SÜLLE LASTA!
EKS VAHVAD JUTTE, MIDA LOED,
KUI ÖHTUL SINU HÖLMA POEN,
SU PRILLID LEIDA AITA!
JA PÄRAST PÄEVA PÕNEVUST
MA EMALT PALUN SINUL JUST
MIND TEKI ALLA PEITA.
MU EMA ON KÜLL ILUSAM
JA SINA... LIHTSALT KENA!»
NII RÄÄKIS ÜKSKORD LAPSELAPS
JA KUULAS VANAEMA.

Unejutt

ÜKS UNEJUTT PUGES SÄNGI
JA UINUSKI ENNE LAST,
SEST SEE MUUDKUI NAERIS JA MÄNGIS,
EI TAHTNUD KUULDAGI TAST.

EKS UNEJUTTU VESTIS
OMA LAPSELE IKKA EMA.
JAH, VESTIS NII KAUA KUI KESTIS,
SIIS TUKKUMA JÄI KA TEMA.

ISA EMALE APPI TÕTTAS:
JA LAPSEGA TORISES.
LUBAS VIIMATI VITSAGI VÕTTA.
NING VARSTI NORISES.

ÜKS UNEJUTT PUGES SÄNGI
JA UINUSKI ENNE LAST.

Väike Tobi

JAMBO! Nii tervitab sind väike mustanahaline Tobi. Tobi on ananasside- ja banaanidemaa poiss.

Kui sa Aafrika kaardi lahti lööd, leiad sellelt riigi nimega Keenia. Tobi kodu on Keenia pealinnas Nairobi. Kuid mitte seal, kus on uhked võõrastemajad, poed, kinod ja teatrid. Tobi kodukandis ei ole õieti tänavatki ja ka majad ei ole seal majade moodi. Äärelinna hurtsikud kõnelevad vaesusest ja viletsusest. Nii mõnigi kord tuleb Tobil tühja kõhuga magama heita, kuid Tobi on ikka rõõmsameelne.

Kõige toredamad on Tobi jaoks need päevad, mil onu viib teda metsloomi vaatama.

Tobi onu on mikrobussijuht ja sõidutab turiste mööda maad. Keenia kuulsas rahvuspargis elab palju huvitavaid loomi. Tobi on bussiaknast vaadanud kaelkirjakuid, elevant, ahve, antiloope ja krokodille — kõiki neid Aafrika loomi, keda sina oled vaid loomaaias või filmis näinud. Tobi oleks heameelega mõnda looma lähemaltki silmitsenud, kuid rahvuspargis ei lubata bussist välja minna. See on väga ohtlik.

Tobi meelest on põnev, et öösel magavad rahvuspargi külastajad hotellides, mis on ehitatud keset loomade elupaiku. Seal ei ole ime, kui mõni loom tuleb sind öösel akna taha uudistama. Kord, kui Tobi onuga jälle sõitmas käis, juhtus ühe turistiga naljakas lugu. Kaks julget ahvi näppasid salaja tema kääkoti ja tassisid selle hotelli katusele. Nad vaatasid koti sisu põhjalikult läbi, uurisid fotosid, pabereid ja heitsid pilgu rahakottigi.

Tobi unistab saada samasuguseks bussijuhiks nagu on ta onu, sest siis saab tihti loomade juurde sõita. Veel meeldiks Tobile isa moodi suveniire meisterdada. Tobi isa käes käib mustade maskide, loomakujude, ja kaelkirjaku sabakarvadest käevõrude tegemine imekähku. Tobil on veel üks soov, mida ta usaldab vaid kõige parematele sõpradele. Ta tahab kangesti kooli minna. Kuid selleks, et õppida, on vaja palju raha. Seda Tobil ja ta vanematel ei ole.

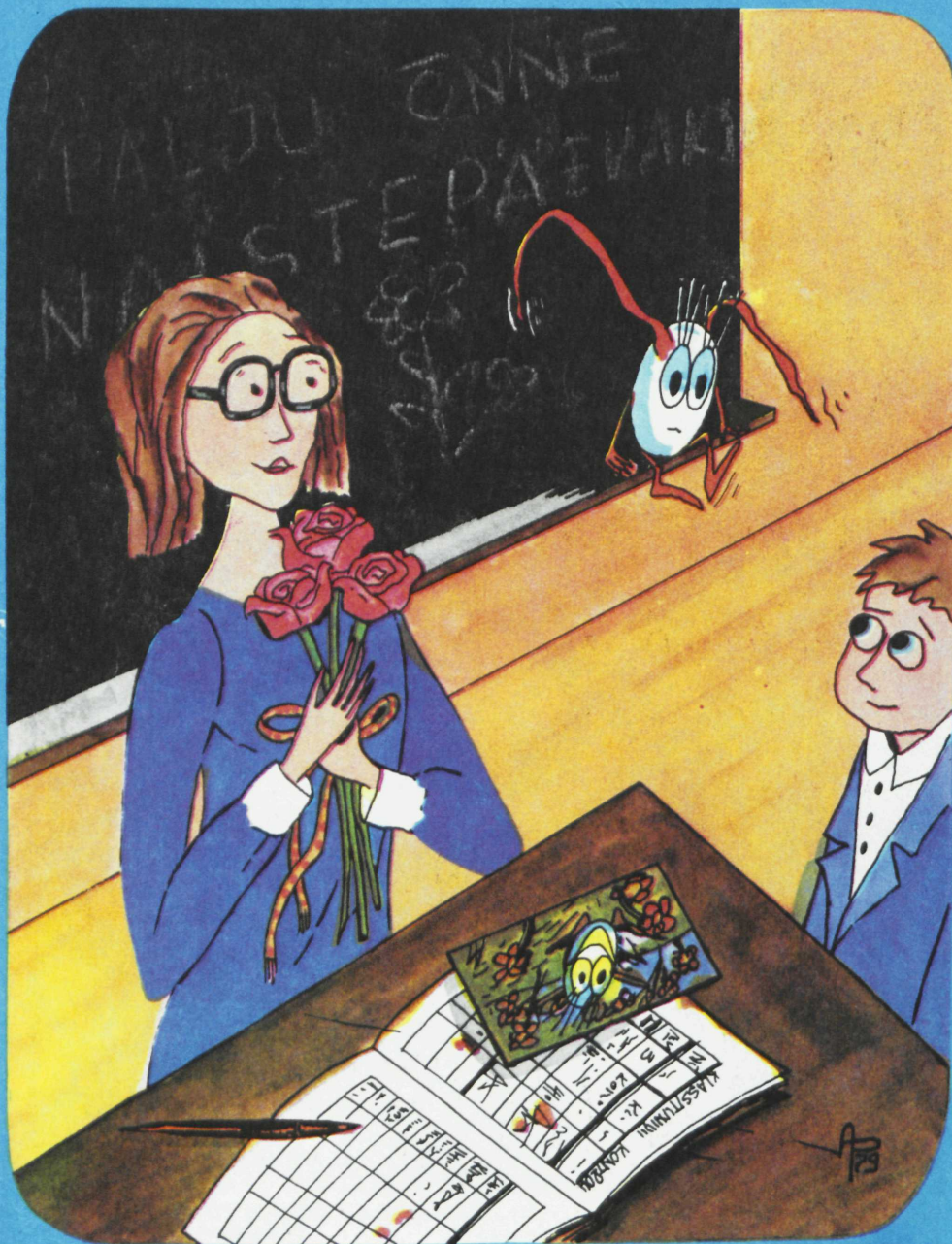
MARJE LENK

Pildistanud PRIIT KALDOJA

KIINK

Illustreerinud AVO PAISTIK

Kui märtsikuu kätte jõudis, muutusid teise klassi lapsed Elju, Anne, Eino, Lembit — ja kes nad seal kõik olid — väga salapäraseks. Nad sosistasid hommikuti riidehoius ja vahetundidel koolikoridoris, nii et Klaabugi tähelepanelikuks muutus.

«Mis lahti!» kihutas Klaabu uudishimulikult kohale. «Mida te jälle sosistate!» «Pst!» manitses Elju Klaabut häält kahandama.

«Varsti on naistepäev. Me arutame õpetaja kingi asja. Meil on mõte õpetajale kimp roose kinkida.»

Klaabu vaatas aknast õue. Aia ääres küürutasid alles lumehanged. Kust küll need roosid pidi välja võetama!

«Meie kingime kunstroosid,» selgitas Eino. «Minu tädi on selle töö meister.»

«Kui sina tood roosid, toon mina paela, millega lilled kokku köita,» sosistas Lembit. «Minu suur õde oskab ilusaid vöökirjaga paelu põimida.»

«Aga mina toon õnnitluskaardi,» lubas Anne. «Paremini kui minu isa ei oska neid keegi joonistada.»

Naistepäeva hommikul olid kõik aegsasti kohal. Roosid seati õpetaja lauale. Kui õpetaja klassi astus, hüppasid lapse õpust ja hüüdsid: «Palju õnne! Palju õnne!»

Õpetaja võttis lilled kätte. «Kui ilusad roosid! Nagu peenral kasvanud.» «Minu tädi tehtud,» ütles Eino uhkusega. «Tema paberlilled on Tallinna turul rubla tükk.»

«Missugune imekena pael,» kiitis õpetaja, aga juba vaiksema häälega. «Minu suure õe põimpaelu on näitustelegi pandud,» tähendas Lembit rahulolevalt.

«Ja kui tore kaart!» ütles õpetaja, sedakorda päris tasa.

«Miks ta ei peaks tore olema,» lõi Anne õhetama. «Isa nägi selle kallal kaks õhtut vaeva.»

«Õpetaja, õpetaja, õpetaja!» pistis tahvliserval istuv Klaabu äkki kilama. «Nüüd on midagi viltu. Mu vasak krimbel võdiseb. Mu parem krimbel tudiseb. Niimoodi teevad need siis, kui kellelgi peaks väga hea meel olema, aga ei ole. Kes ütleb, miks te praegu ei rõõmusta!»

Klaabu sirutas krimblid ette. Nagu paindlikud katsesarvekesed sihtisid need järgemööda Eljut, Annet, Einot, Lembitut — ja kes nad seal kõik olid. Laste silmad läksid suureks. Nad ei osanud kuidagi ära arvata, miks nende õpetaja ei rõõmustanud. Kas sina oskad!

Lapsed, kes oskab ära arvata, miks Elju, Anne, Lembit ja Eino õpetaja ei rõõmustanud, kirjutage Klaabuile. Õigesti vastanute vahel loosib Klaabu preemiaks nelja värviga pastapliiatsi.

SÕIT SÕIT

SÕIT-SÕIT-SÕIT-SÕIT-SÕIDAME
JA MAANTEE PIKKUST VÕIDAME!
AEGA ME EI RAISKA LIIGA
SÕITES ISA «ŽIGULIGA»
VUR-VUR-VUR-VUR-VURINAGA,
AKNAS TUULEKURINAGA
KÜLLA VANAEMALE —
RÕOMUKS MEILE, TEMALE.

VANAEMA OOTAB JUBA:
KOOGILOHNA TÄIS TAL TUBA,
TÄIS TAL TUBA, TÄIS TAL KÕÖK,
LAUAL LAUSA PIDUSÕÖK.
LAHKELT LAHTI TARE UKS,
UKSEPAKUL AUVAHT

TUKS.
TUKSI KÕRVAL NAGU PRINTS
PESEB SUUD JA SILMI
INTS.

VALLA TEHTUD VÄRAVAS,
SIIDIKUUES SÄRAVAS
VALVAB KULDAKANNUS KUKK,
KUULUTAB:

«TUK-TUK-TUK-TUK!
TULGE VASTU! TUU-LEE-YAADI!»
KANAD KUKKE KUULEVAD,
KAAGUTAVAD KAASA:

«JAA!
JAA, JA LAAP-SED KAA-SAS KAI!»

KELDRIMÄE ALL TARE TAGA
NOOLIB KEELE KARETAGA
MEELESPÄID JA MALTSU

MAASIK,
AMMUB, NII ET KAIGUB KAASIK:
«AMM-UUHI AMM-MUUHI AMM-MUUHI
TERE!

TERE-TERE KÕIK SEE PERE!
VÕTKE VAEVAKS LÜPSIK TUUA,
LÜPSISOOJA PIIMA JUUA!»

SÕIT-SÕIT-SÕIT-SÕIT, KINDEL SEE:
SÕIT-SÕIT-SÕIT-SÕIT-SÕIDAME
KÜLLA VANAEMALE —
RÕOMUKS MEILE, TEMALE.

Illustreerinud
MARET KERNUMES

TA TULEB VEEVOOLU KIIRUSEGA

ASTA
PÖLDMÄE

Peeter on muidugi juba suur poiss. Ta vaatab entsüklopeediast Tansaania pealinna, ta kannab tenniseid number kolmkümmend kolm ja viskab astudes pead nagu hobune. Miku on väike. Miku pole veel midagi. Ja raamatuid tema ei salli: raamatud raiskavad aega. lõunaid ja õhtuid, aga Mikul ei jää neid üle künaagi. ENE asemel ütleb tema entsüklopeedia või ka lihtsalt: Esimene Osa, sest esimene osa tähendab autosid ja temal raamatutest muud tarvis ei lähe.

Miku jalanumbrit ei tea isegi ema. Võib-olla nii pehmeid taldu üldse ei nummerdatagi! Miks muidu ema Miku tallajoonistuse ühes võtab, kui poodi kingi ostma läheb! Muidugi juhul, kui seda joonistust on õnnestunud üldse teha.

«Armuli!» kisendab Miku, «armuli!» kui pliiats mööda ta varbaotsi matkab, igas tipus lühikest mõttepeatust tehes, otsekui ei usuks ta, et kord nii ilusasse paika välja jõudnud, veel midagi ilusamat ees võiks olla. Siis tõmbab Miku jala paberilt ära ja joonistus tuleb lõpetada silma järgi. Aga silma järgi saab joonistada silma, mitte nii väga jalga, ja kingad saavad Mikule väikesed. Ikka veel väikesed, olgu peale, et Miku tald on pisike niikuinii.

Pisike ja kartlik. Ja paistab alati puhas, kuigi on ükskõik missugune. Nagu ju Miku isegi.

Ainult et kartlik Miku siiski olla ei saa. Tema joonistas ühel õhtul kuuskümmend neli hunti, kõik süsimustad ja hambad suus nagu saesakid. Missugune kartlik poiss kannataks niisugust asja välja!

Aga Mikule ei tee see mitte midagi. Nagu joonistaks vihmausse. Temal on ka jõupaberist hundipuur, nurgad kleepribaga kindlustatud. «Aga seda ma ei ole kasutanud,» tähendab Miku ise. Kaks lauapaberitait hunt! Polnud mitte aega söömagi tulla. Tema tahtis tingimata terve metsäie korruga joonistada — aga Miku mets-

Illustreerinud ANNE AARE

täpselt kuuskümmend neli hunti mahutaski. Õieti küll kuuskümmend kolm, üks jäi üle, selle pistis Miku Peetri koolikappi: kahju ära ka visata, ilus paks hunt. Ja kuhu sa üldse viskadki — linnakohas!

Peeter tuli koolist, tõmbas kapiukse lahti ja — no mõtelge ise, kui teile kapist vaatab vastu hunt, hambad suus nagu saesakid! Virutas ukse kinni, vedas veel tugitooli kah ette, mis seal enam asjade vahetamisest või homsest õppimisest. Aga Miku istub vatiteki peal, ümberingi pulkadeks murtud vaarikavarred ja kuusküm-

mend kolm hunti. Ja veel mingisugune punane kortsus tsellofaanpaber, juustupaber.

«Tule lõkke äärde,» kutsub Miku ja puhub silmi kissitades punast paberit. «Mul on öudne suur tuli. Mul on tegelikult tulemägi. Mitte üks hunt ei julge siia tulla.»

Ja katsub peopesadega põski, mis on tuule- ja tuleõhevad. Alati, ka ilma tuule ja tuleta.

Muidugi, lõkke süütamine voodisse on rohkem kui küsitav asi. Igal muul ajal. Aga kui ringiratast põrnitseb kuuskümmend kolm hunti, muudab see nii mõndagi.

«Mis risu see sul seal on!» küsib lõpuks õpetatud vend, mõeldes tillukesteks juppideks murtud vaarikaoksi, puupuru ja kooreprügi, mis sinise siidteki voltide vahel on nagu ajupuud kevadise suurvee ajal.

«Mets,» selgitab Miku, «hundimets.»

«Miks su puud pikali on!»

«Langetatud mets,» otsustab Miku. «Ise langefasin, siis hundid näevad tuld. Muidu nad ei fea karta.»

On siiski mõned üksikud, õige üksikud asjad, mida ka Miku ise teab karta. Juuksurisseminekut — seda küll kindlasti! Aga ega tema ei kardajuksurit, tema kardab omaenese kukalt. Kardab, et see tal ära rikutakse. Tukaga tehtagu mis tahes, aga kukal peab inimesel jääma nii, nagu ta on. Nii arvab Miku ja kui juuksur järjega kukla kallale jõuab, tõmbab Miku pea õlgade vahele ja hakkab üle keha võdisema.

«Kü-hülm,» kuulutab Miku, lõug sügaval kampsunikaeluses ja vahib juuksurit nagu maa alt, nagu uruloomake.

Juuksur lükkab akna kinni ja seiskab isegi ventilaatori.

«I-hik-ka kü-hülm,» lödiseb Miku, ja ta silmad lähevad vesiseks nagu talvise tuule käes, väriseb ja hiilgab iga lõigatud ja lõikamata juuksekarv, hüplevad kulmud, ripsmed, otsmikutukk ja iga viimane kui muhk tuka all. Ohesõnaga — terve see lapse ladvastik. Kes riskiks siia kääre sisse pista!

Ei riskigi keegi, ja hetk hiljem astuvad vennaksed koduteed. Õuedes plaksus pesu, keltis muredub loiguäärtel ja puud piiksuvad kõigi oma lindudega. Igal pool on maas midagi märga ja musta, autod on porised ja teadmata kust murrab end äkki läbi tahmaste lumejäänuste, risu ja kruusa täiesti puhas ojake. Märts on laps, kes muudkui aga mängiks ja mängiks veega, ja mitte keegi ei tule teda ära ajama.

Emale, kes kella kolmeks välja peab minema ja akna all kübarat harjab, paistab, et lapsed võiksid juba tagasi olla, kui nii ammu läksid. Kindlasti võiksid olla, aga pole nähagi veel. Lõpuks vilksatab heki tagant Peetri karvamütsi lagi. Aga ainult Peetri.

«Kus Miku on!» hõikab ema mõlemaid ruute korruga laiali lükates. «Kus sa lapse jätsid!» «Mis mina teha saan,» laiutab Peefer käsi. «Ujutab Koidula tänaval oma laevukesi. Ta tuleb veevoolu kiirusega.»

VENDA SÕELSEPP

PALJA KÕHUGA MAA

ON NENDEL PILVEDEL VAMMUSEID IKKA!

TEKKIDE POOLEST NAD TALVEL ON RIKKAD!

ISE NAD NÕNDA VALGED JA KOHEVIL,
PAKSUD JA PEHMED JA PARAJALT PUHEVIL.

KUU JA PÄIKESE VILLASSE MÄHIVAD —
NAD ON JU NAABRID JA KÕIGE LÄHEMAD.

MAAGI SAAB SOOJA VALGE MÜTSI,
VALGED VILDID JA VILLASED PÜKSID.

AINULT ET KÕHT, SEE JÄÄB NAGU NALJAKS
AINSAGI HILBUTA PUHA PALJAKS...

KUID MIS NEID VAIPU NIISAMA LOOPIDA —
KÕHUL ON SOE, SEST KÕHUL ON TROOPIKA.

NAGU EESSEL

SUAHIILI
MUINASJUTUD

Elas kord mees, kes oli sündimisest saadik pime. Ühel päeval, nagu teatakse jutustada, läksid tema silmad äkki lahti. Sel hetkel seisis tema ees üks eesel. Mees vaatles seda eeslit tähelepanelikult. Muid asju ei faibanud uurima hakata. Ent siis läksid tema silmad õnnetuseks jälle kinni. Siitpeale tähendas eesel selle pimedajaoks tervet maailma. Mees istus maha. Temast möödus teekäija, kes ütles: «Linna on üks ilus maja ehitatud.» Pime küsis: «Kas niisama ilus nagu eesel?» Siis tuli teine mees, kes ütles: «Sadamasse jõudis väga suur laev.» Pime küsis: «Kas niisama suur nagu eesel?» Sellest ajast peale küsis ta kohe, kui keegi talle millestki rääkis, kas see on samasugune nagu eesel. Kõik imestasid väga. Lõpuks nad küsisid tema käest: «Ütle, miks sa arvad, et kõik asjad just eesli moodi on?» Pime rääkis neile, mis oli juhtunud, kuidas tal silmad lahti olid läinud ja kuidas ta oli näinud ainult eeslit. See eesel oli tema jaoks kogu maailm. Asjad olid talle ilusad nagu eesel. Suured nagu eesel. Pikad nagu eesel. Igati samasugused nagu eesel.

Illustreerinud VALLI HURT

MADU JA SAJAJALGNE

Ennevanasti olnud nii, et maal olid jalad, kuid polnud silmi. Sajajalgsele aga silmad olid, kuid polnud jalgu. Omavahel olid nad suured sõbrad ja jagasid teineteisega kõike.

Ühel päeval ütles madu sajajalgsele: «Kuule, söber, täna õhtul hakatakse külas tantsima ja ma tahaksin seda vaatama minna. Laena sina mulle selleks oma silmi, ma annan sulle niikauaks jalad vastu.»

Sajajalgne oli meelsasti nõus maole oma silmi laenama ja sai mao käest jalad. Madu läks külla tantsu vaatama, sajajalgne istus maha ning ei läinud kuskile, sest ta ei näinud midagi.

Tants lõppes ära ning madu asutas ennast tagasiteele. Ta vaatas kogu aeg imetades ringi ning sai poole tee peal aru, et nägemisvõime on väga suur varandus. Ja siis ta mõtles omaette: «Küll on sajajalgsele ikka hea elada: näeb nii palju ilusat ja paneb õigel ajal ka vaenlast tähele. Kui õige ei annakski talle silmi tagasi? Las jäävad talle pealegi minu jalad, ma võtan tema silmad endale.»

Madu keeraski ümber ja kolis teise kanti elama. Vanale sajajalgsele jäid mao jalad, aga silmadest oli ta ilma, silmad olid nüüd maal. Sellest ajast peale ei saa madu ja sajajalgne enam kuidagi omavahel läbi.

Suahiili keelest tõlkinud
REIN RAUD

KÄISIME TEATRIS

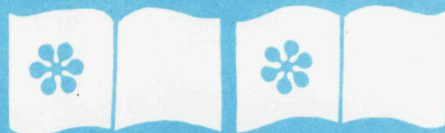
Me käime tihti klassiga teatris vaatamas huvitavaid etendusi. Käisime vaatamas «Kolme pörsakes» Noorsooteatris ja hiljuti vaatasime «Buratinot». Etendus meeldis mulle väga, sest see oli hästi huvitav. Sai palju naerda ja näitlejad olid ilusti riides. Kõige rohkem meeldis mulle Malvina.

TERJE TAMM,
Tallinna 43. Keskkooli
IIIb klassi õpilane

MINU HEA HALDJAS

Väiksena oli mul hea põli. Hommikul äratati, riided toodi kätte, söödeti. Arvasin, et need on haldjad, kes head teevad. Ka ema oli kindel, et nääriööl just haldjad minu sussi sisse kinke panevad. Kuid nüüd tean, kes on minu tõeline haldjas. Kes teeb mu terveks, kui olen voodis palavikus, kes hoolitseb, et ma purupaljalt ringi ei silkaks ja isegi pahandust teha ei lase. Kes on see haldjas? See on minu ema.

ELIN JÖEKALLAS,
Lihula Keskkooli
IIIb klassi õpilane

PALJUDES MEILE SAADETUD KIRJADES JUTUSTATAKSE LOETUD RAAMATUTEST.

AVALDAME TÄNA MÕNED NEIST ÜHISE PEALKIRJA ALL «MINU LEMMIKRAAMAT».

Mulle meeldib väga raamatuid lugeda. Eriti meeldivad põnevad ja seiklusrohked raamatud. Minu lemmikraamatuks on «Pipi Pikksukk». Pipis on midagi kõigest lastest. Ta on elurõõmus, lahke, sõbralik, abivalmis, osavõtlik. Pipil on sellepärast ka palju sõpru.

MAIA JÄRVE,
Puiatu 8-kl. Kooli
IV klassi õpilane

Minu lemmikraamat on «Väikevend ja Karlsson katuselt». See on huvitav raamat. Seal on palju huvitavaid lugusid ja seiklusi. Väikevend sai endale sõbraks Karlssoni. Karlsson on väga naljakas ja paks. Ta ajas ükskord preili Sokule hirmu nahka, söi tema pirukad ära ja mängis vaimu. Mul on veel teisigi raamatuid, mis mulle väga meeldivad, aga kõige rohkem meeldib ikkagi «Väikevend ja Karlsson katuselt».

EVE PALL,
Tartu 10. Keskkooli
IIb klassi õpilane

Minu kõige huvitavam raamat on «Tuline jäätis». Selles raamatus on tegelasteks Siim, Londiste, Kuri Hunt, Hiir ja Mutt. Huvitav oli siis, kui Mutt võlus igasuguseid asju ja kui Siim ja Londiste olid pahu-pidi padrikus. Mutt võlus kõike, mida Siim ja Londiste tahtsid, ja kui Siim ja Londiste siiski ükskord tulise

jäätise leidsid, jooksid nad kodu poole. Aga et jäätis oli saadud pettusega, jäid nad sellest ilma. Lõpuks jõudsid Siim ja Londiste koju tagasi. See raamat meeldis mulle väga, sest siin oli palju naljakat ja õpetlikku.

HEIKKI TALISOO,
Raikküla 8-kl. Kooli
III klassi õpilane

«Raamatukogus» — joonistanud Hummuli 8-kl. Kooli õpilane ESTER EHRENBORG

Meisterleiutaja Kraamvärgi parim leiutis

Meisterleiutaja Kraamvärgi lemmik-töö oli masinate leiutamine, seepärast ta kunagi midagi muud ei teinudki. Meisterleiutajal oli suur pere, seitse marulist ja elavat poega. Ema Kraamvärgil olid kodu ja lastekarja eest hoolitsemisega käed tööd täis. Abistamiseks oma abikaasat oligi isa Kraamvärk valmistanud terve hulga masinaid. Need olid küünlapuhumis-masin, aknaavamismasin, ninanuuskamismasin ja kõik muud võimalikud masinad. Nende kodu juba meenus-taski pigem tehasesaali kui inimelu-aset.

Ühel päeval, kui üleni porine poiste-salk jalgpalliväljakult koju tuli, jäi isa Kraamvärk vannitoa uksele huvitatult jälgima, kuidas abikaasa kiskus savi-seid kummikuid poiste jalast, tõmbas ära märgi poripükse ja sukki ning seejärel pesi ja harjas poisikrantsid vannis puhtaks.

Siis tuli isa Kraamvärgile idee.

«Nüüd ma leiutan!» hõiskas ta innus-tunult ja ruttas oma projekteerimis-laua taha.

«Oi, ära leiuta!» lausus abikaasa väsi-nult. «Tuleksid mind parem laste-pesemises aitama!»

«Just selles ma kavatsengi sind aida-ta,» ütles isa. «Ma leiutan nüüd laste-pesemismasina!»

Ema Kraamvärgile masinad ei meel-dinud. Nad läksid kergesti rikki, neil põlesid kaitsmed läbi ja nad kuluta-sid elektrit, pealegi oli tema arvates kergem nuusata laste ninasid tavalist moodi taskurätiga, kui et lülitada kee-ruline masin seda tegema. Ent meis-ter-leiutaja ei kuulanud oma abikaasa arvamust. Ta oli juba süvenenud las-tepesemismasina leiutamisse. Terve nädala, ööd-päevad, töötas ta usi-nalt, keeras mutreid ja vasardas plekki. Nädala lõpul oli masin val-

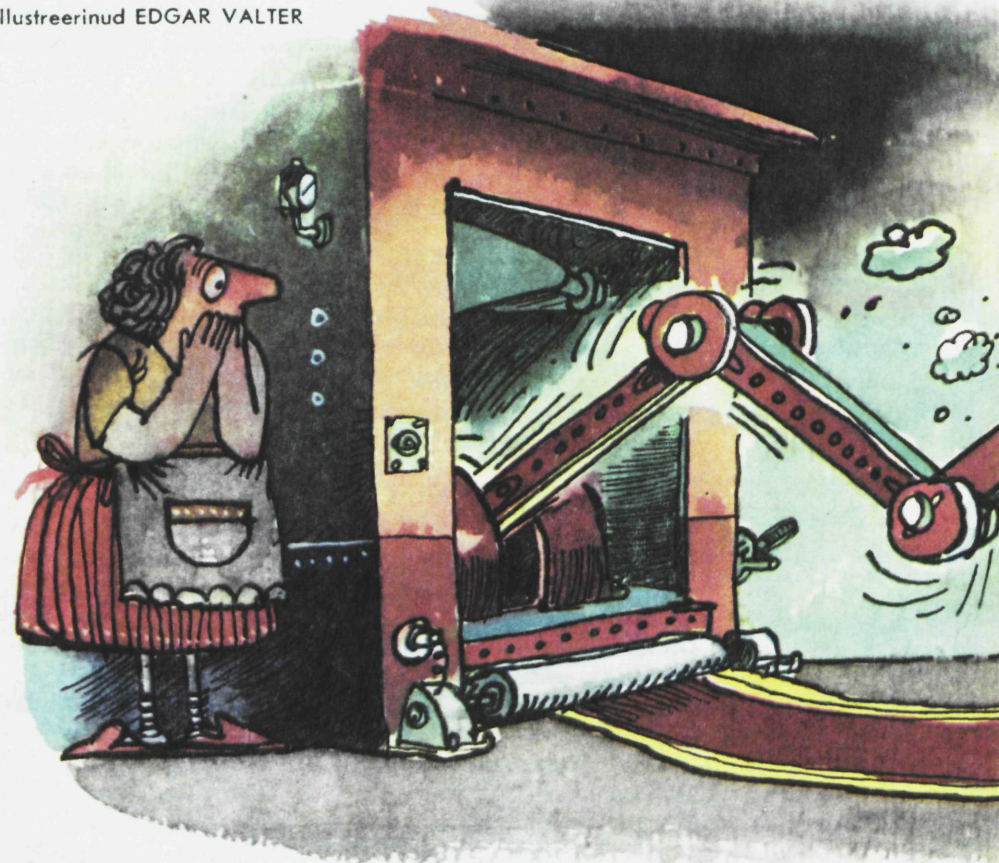
mis. Just õigel ajal, sest päev oli vihmane ja lapsed tuppa tulles tava-lisest porisemad. Nüüd lülitas isa Kraamvärk lastepesemismasina tööle. Masin mürises ja haaras poisid üks-teise järel oma sisemusse, riietas lahti, seebitas, harjas, loputas, kuiva-tas, kammis ja suskas siis roosana, paljana ja puhtana masinast välja. Järele tulid säravad kummikud ja kõik riided — puhtalõhnalised, triigitud ja korralikult kokku pandud.

«Minu kõige parem leiutis!» rõõmus-tas isa Kraamvärk.

Aga poisid olid küll teisel arvamusel. Lastepesemismasin oli torkinud kõrvu ja hõõrunud kareda harjaga kaela. Ema pesukäsn oli ikka taluta-vam, kuigi kõrvadepesemise pärast emaga alati toriseti.

Isa Kraamvärk oli oma leiutisest nii võlutud, et pani sedamaid peoriided selga, tõmbas mustad lakk-kingad jalga ja surus silinderkübara pähe. Ta läks uudisteagentuuri oma leiutisest jutustama. Salk fotograafe, toimetajaid ja insenere tuli kohe imet väa-tama. Isa Kraamvärk kõndis uhkena

Illustreerinud EDGAR VALTER

ees ja avas kummardades reporteritele koduukse. Mäletamata, et oli lahkudes jätnud lastepesemismasina tööle, palus ta külalistel sisse astuda. Samas haaras masin isa Kraamvärgi ning hakkas teda lahti riietama, pesema ja harjama. Ja sedamööda, kuidas reporterid üle läve astusid, õgis masin nemadki, riietas lahti, pesi ja harjas. Ja masina teisest otsast ilmusid puhtad, roosad ja paljad kole vihased reporterid, juuksed lahu kammitud, kokkupandud riided ja pressitud kaamerad käes.

Isa Kraamvärk seisis paljana salga keskel, laiaks triigitud silinderkübar ja lössi pestud lakk-kingad kaenlas.

«K-k-kas pole vapustav leiutis?» kokutas ta reporteritele pisukeses segaduses. Ent reporterid riietusid tarretamapanevas vaikuses ja lahkusid majast vihastena, kuigi olid nii puhtad kui triigitud.

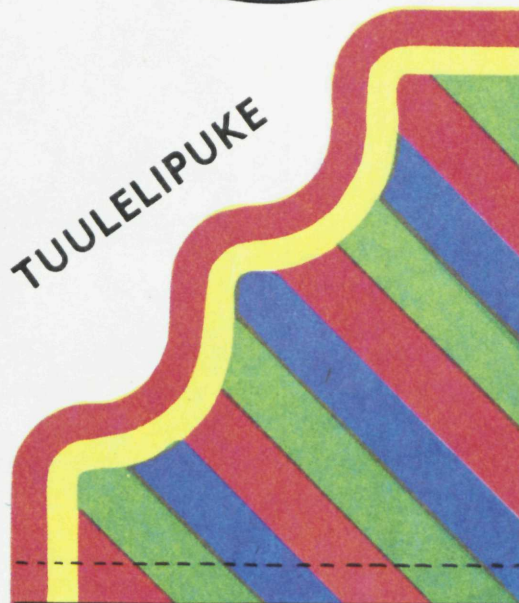
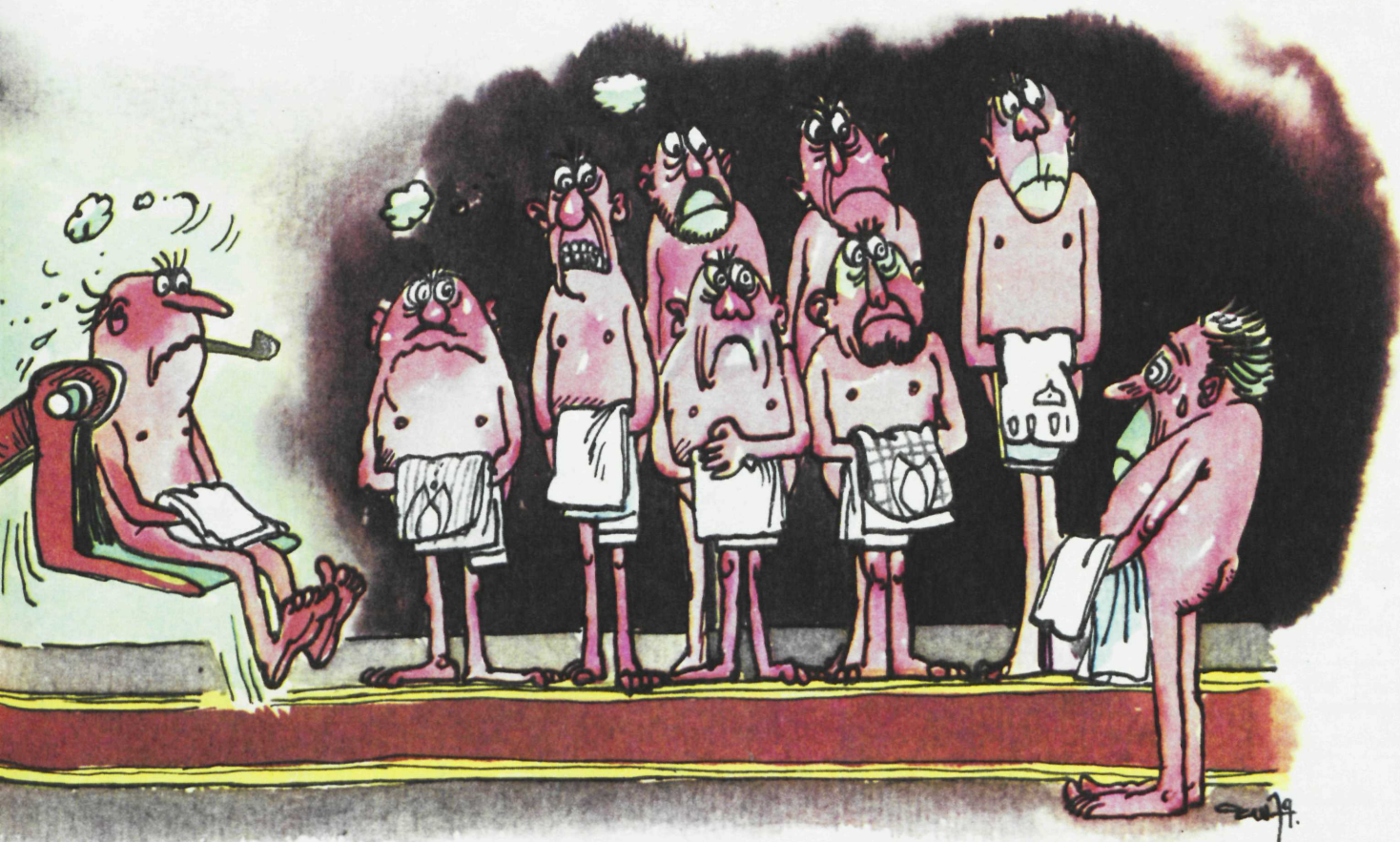
«Vanad nipid on paremad kui kotitais uusi,» ütles ema Kraamvärk ja püüdis oma muhelust kämbla taha peita.

Pärast seda juhtumit jättis isa Kraam-

värk masinate leiutamise peaaegu täielikult. Nüüd aitab ta õhtuti abikaasal lapsi lahti riietada ja vannitab päris meeleldi poistehulga nende tavalise vannitoe tavalises vannis. Poiste arvates on see tore, sest isa ei ole selles, kas kõrvad ja kael saavad ikka igal õhtul puhtaks, nii nõudlik. Aga kõige mõnusam on, et isal on nüüd aega nendega askeldada, kogu ni jalgpalli mängida, nii porine mäng kui see vahel ongi.

Tõlkinud RAIMO SELJAMAA

© Gummerus, 1977

Liimi niidirull tugevale papile. Otsusta, kumb ketta pool sulle meeldib ning liimi samuti papile ja löika välja. Ketas kleebi niidirullile ja selle keskele forka lipuvarda jaoks auk. Tuulelipp löika välja, murra mööda punktiirjoont ära ja liimi ümber traadi. Lipuvardaks võetud traat olgu nii pikk, et ta ulatuks niidirulli põhja ja et ketta ning tuulelipu vahele jääks väike vahe. Auk kettas olgu nii suur, et lipuvarras pöörleks vabalt. Nüüd ongi tuulelipuke valmis. Kust tuul puhub, saad teada lipu vastassuunast. Näiteks kui lipp on keeratud põhja poole, puhub tuul lõunast.

SEDA SINIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VALJA KÕRVALOLEV KASITÕULEHT

ARVA ÄRA! ARVA

PAIGUTA EESNIMED SELLELT ÜMBER, ET SAAKSID KÜMME EESTI LASTEKIRJANIKKU.

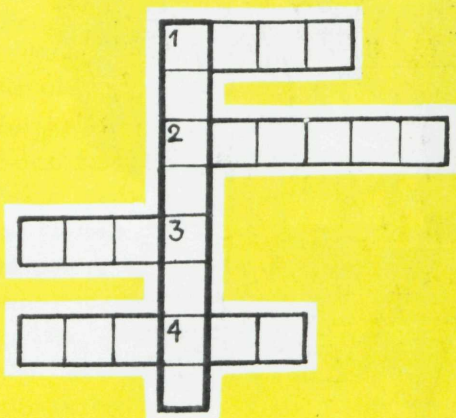
ASTA VÄLI
ELLEN RANNAP
LEELO RAUD
YENDA NIIT
ERIKA PUKK

HOLGER TUNGAL
IRA SÖELSEPP
JAAN PÖLDMÄE
ENO ESOP
HEINO LEMBER

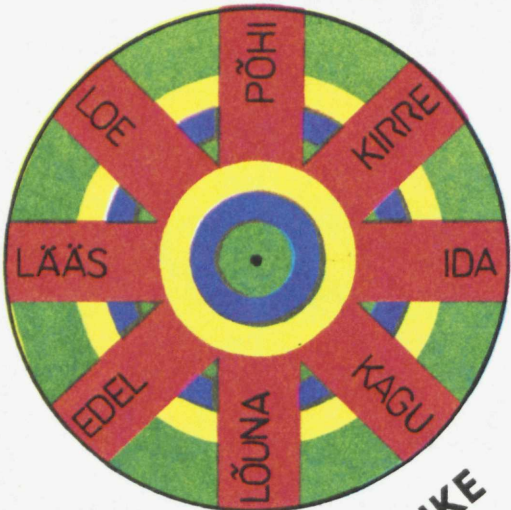

MITU PAARI KINDAID ON SELLEL PILDIL!

Kui leiad igale sõnale sõnonüümi — feise sama tähendusega sõna (näit. praemuna ehk härjasilm), saad ülevalt alla lugedes metsaanni nime, mida karu läheb soo pealt otsima, kui talveunest ärkab.

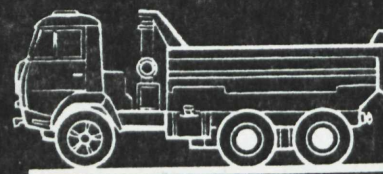
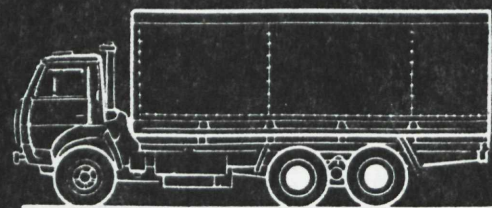
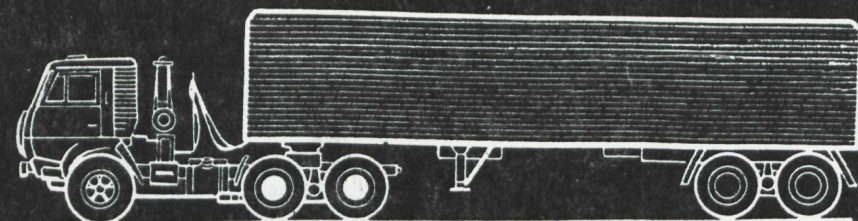
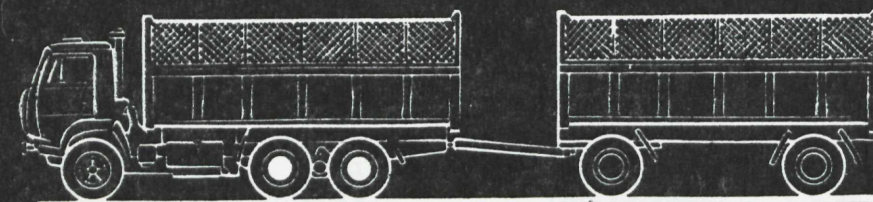
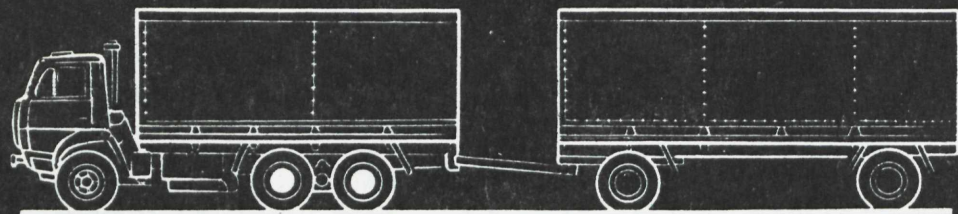
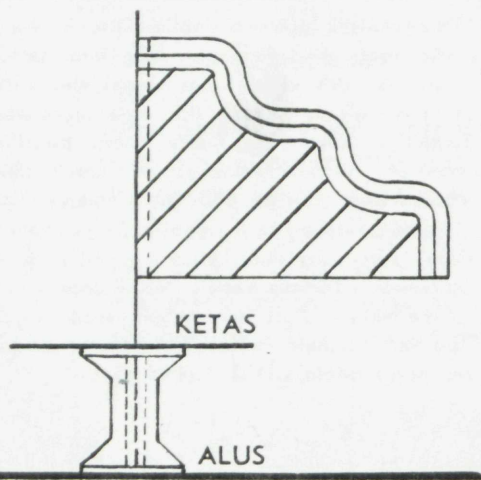
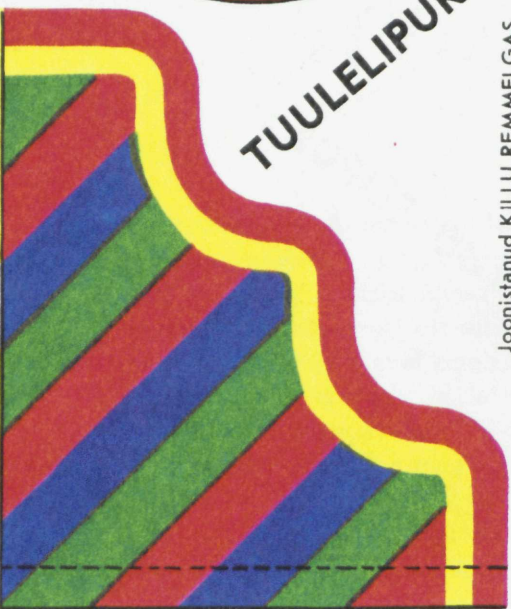

ARVA ÄRA! ARVA

TUULELIPUKE

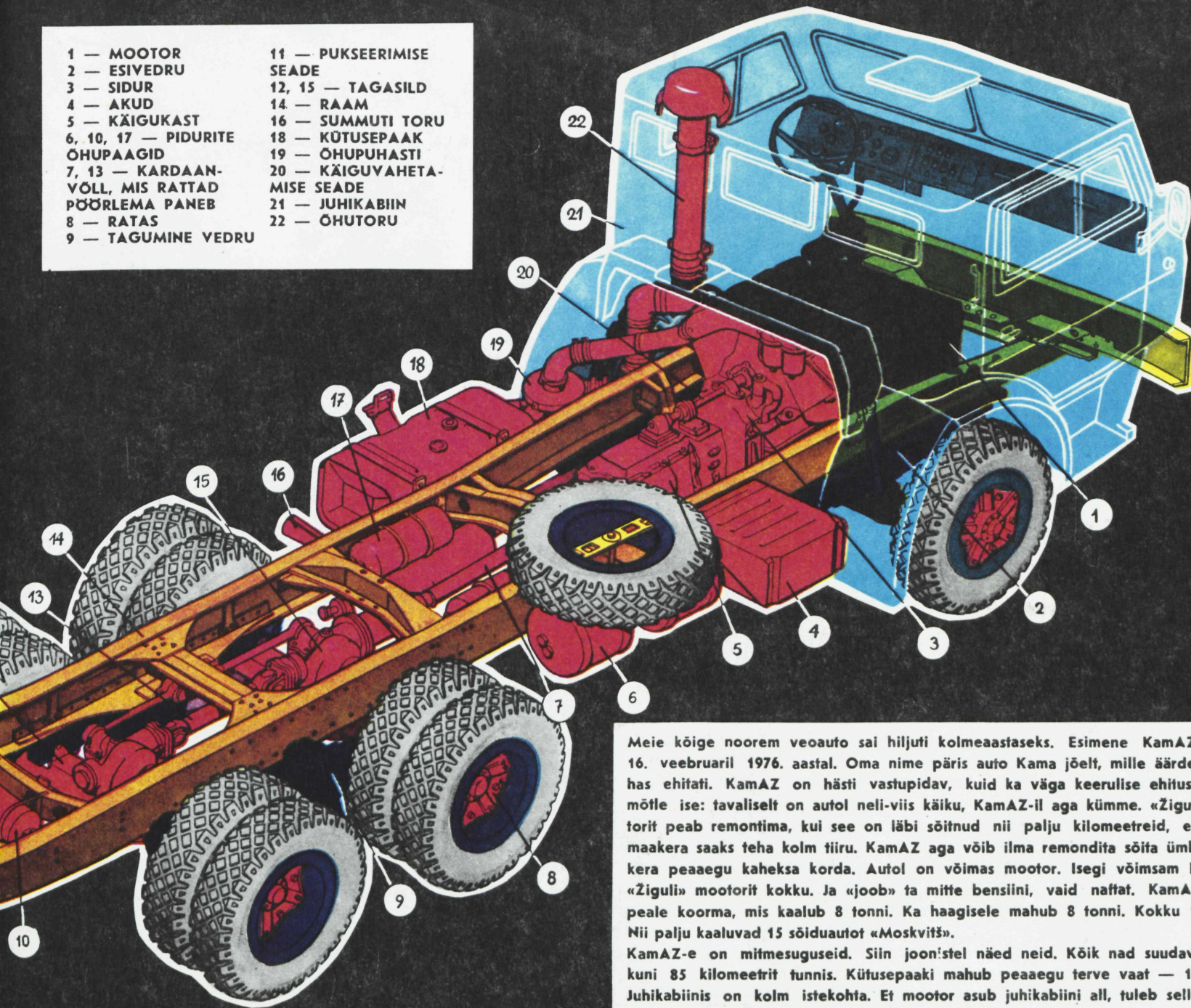
Joonistanud KILLU REMMELGAS

KamAZ

1 — MOOTOR
 2 — ESIVEDRU
 3 — SIDUR
 4 — AKUD
 5 — KÄIGUKAST
 6, 10, 17 — PIDURITE
 ÖHUPAAGID
 7, 13 — KÄRDAAN-
 VÖLL, MIS RATTAD
 PÖÖRLEMA PANEB
 8 — RATAS
 9 — TAGUMINE VEDRU

11 — PUKSEERIMISE
 SEADE
 12, 15 — TAGASILD
 14 — RAAM
 16 — SUMMUTI TORU
 18 — KÜTUSEPAAK
 19 — ÖHUPUHASTI
 20 — KÄIGUVAHETA-
 MISE SEADE
 21 — JUHIKABIINI
 22 — ÖHUTORU

Meie kõige noorem veoauto sai hiljuti kolmeaastaseks. Esimene KamAZ valmis 16. veebruaril 1976. aastal. Oma nime päris auto Kama jõelt, mille äärde autotehas ehitati. KamAZ on hästi vastupidav, kuid ka väga keerulise ehitusega. Eks mõtle ise: tavaliselt on autol neli-viis käiku, KamAZ-il aga kümme. «Žiguli» mootorit peab remontima, kui see on läbi sõitnud nii palju kilomeetreid, et ümber maakeri saaks teha kolm tiiru. KamAZ aga võib ilma remondita sõita ümber maakeri peaaegu kaheksa korda. Autol on võimsam mootor. Isegi võimsam kui kolm «Žiguli» mootorit kokku. Ja «joob» ta mitte bensiini, vaid naftat. KamAZ võtab peale koorma, mis kaalub 8 tonni. Ka haagisele mahub 8 tonni. Kokku 16 tonni. Nii palju kaaluvad 15 sõiduauto «Moskvitš».

KamAZ-e on mitmesuguseid. Siin joonistel näed neid. Kõik nad suudavad sõita kuni 85 kilomeetrit tunnis. Kütusepaaki mahub peaaegu terve vaat — 170 liitrit. Juhikabiinis on kolm istekohta. Et mootor asub juhikabiini all, tuleb selle juurde pääsemiseks kabiin üles tõsta.

Kunstnik joonistas auto ilma kastita ja läbipaistva kabiiniga. Nii on paremini näha, mis auto sees on.

JOHANNES PIRITA

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneerorganisatsioon Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 3 — 1979. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetuse käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mard, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mard 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoime-
 taja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538,
 toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär H. Väli 681-400.

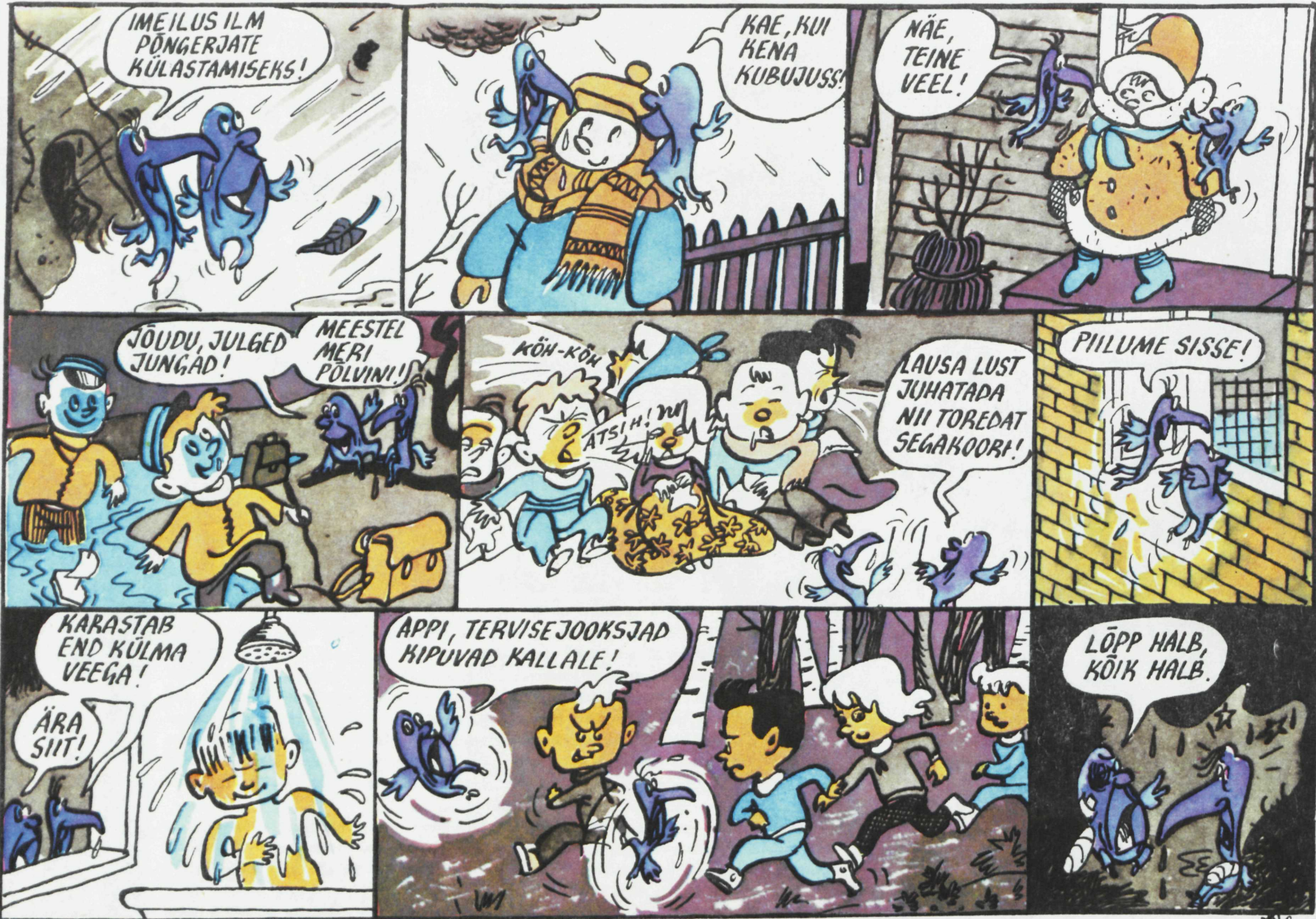
Laduda antud 2. II 1979. Trükkida antud 21. II 1979. Trükiarv 72 000. Ofsetpaber nr. 1.
 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspöognaid 2.83. MB-00582. Tellimise nr. 429. EKP
 Keskkomitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel GUSTAV GERMANI foto
 nukuteatri etendusest «Hirvepoiss».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Со-
 вета Пионерской организации Эстонской
 ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстон-
 ском языке. Выходит один раз в месяц.
 Типография: Издательство ЦК КП Эстонии.
 Таллинн, 200090, Пярну маantee, 67-а. Ад-
 рес редакции: СССР, Таллинн, 200 101,
 Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп.
 Объем 2 печ. листа. Заказ № 429. Ти-
 раж 72 000.

NOHU-NOLK JA KÖHA-KÖNN

Joonistanud OLIMAR KALLAS

ARVA ÄRA!

Leia ristsõnades sünonüümid: 1. koib, 2. ratsu, 3. haug, 4. reinuvader.